

КУЛЬТУРА 8

Лекція #17:

КЕРАМІКА

Що це таке кераміка?

- ❖ Це вироби із глини (clay) із мінеральними домішками (mineral additives) що приймають тверду форму при випаленні (when fired in a kiln at very hot temperatures).
- ❖ Мистецтво кераміки полягає у наданні гарної форми ліпленому предметові і його прикрашення кольорами та зображеннями.

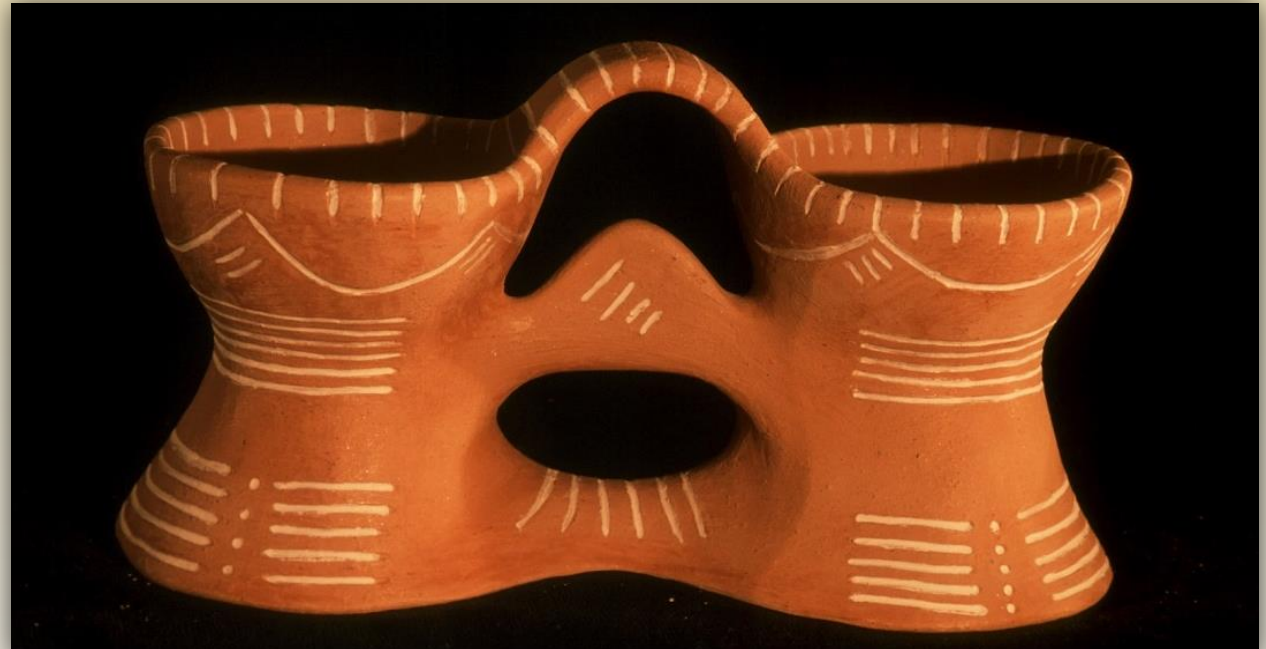
II. Історичні відомості

A. Трипільська кераміка

- ❖ В Україні, люди займаються керамікою ще з праісторичних часів.
- ❖ Кераміка досягла високого рівня за часів Трипільської культури вже 6000 - 4000 років тому.
- ❖ Ця кераміка, це одна із перших зразків мальованої кераміки в світі.

- ❖ Найбільш характерна ознака трипільської кераміки, це а). виконання в трійох кольорах.
- ❖ Червона – часто сама кераміка зроблена із червоної або червоно-бурої глини.

❖ Чорний та білий кольори.

❖ Найбільш характерна ознака трипільської кераміки, це б). Провідний мотив спіралю (хвиляста або заокруглена лінія – тобто безконечник).

- ❖ Ці спіралі мальовані у дуже широкому багатстві форм (they come in a multitude of designs).

❖ Дальші характерні ознаки трипільської кераміки, це в). стилістичні зображення тварин, жінок, будинків, возів, і так далі.

Group 3 Ceramic
Bols 3-Cuencos
Presentación: present to the...
El Museo de la... 1998

Presentación: present to the...
El Museo de la... 1998

Presentación: present to the...
El Museo de la... 1998

Presentación: present to the...
El Museo de la... 1998

Presentación: present to the...
El Museo de la... 1998

Seni Rupa
Seni 2-Dimensi

Seni Rupa
Seni 3-Dimensi

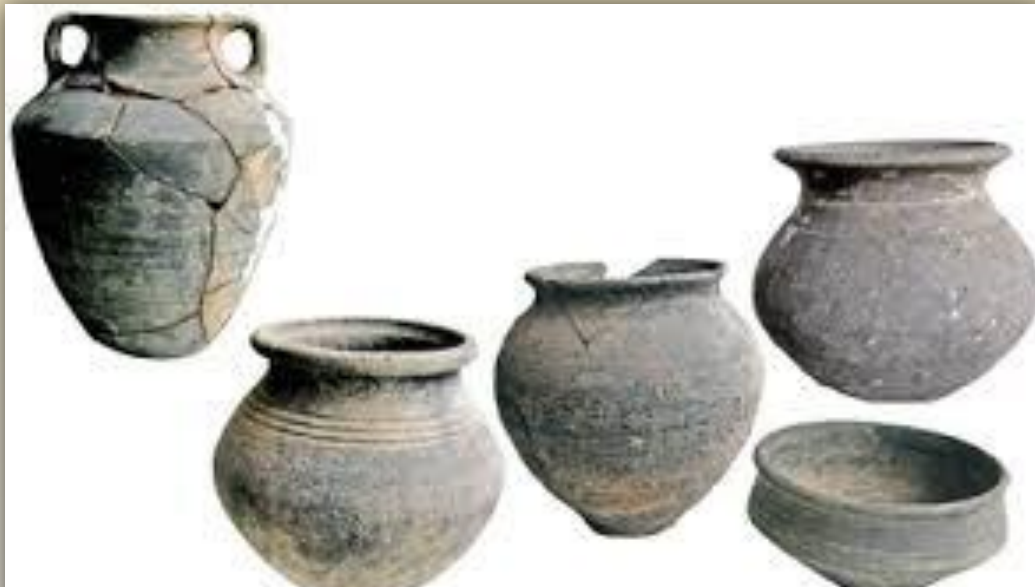
Seni Rupa
Seni 3-Dimensi

II. Історичні відомості

Б. Княжа доба

- ❖ В Україні, в X столітті розвинувся спосіб оброблення каолінової глини (від китайського слова “Gaoling”, звідки походить перші прояви білої порцеляни).

- ❖ Особливо високої якості був рівень будівничої (construction) кераміки, як наприклад цегли (bricks) і кахлі (tiles).

Цегла, із підписом цеглороба, XI ст. Київ.

Мозаїка підлоги Десятинної церкви, Київ XI ст.

Керамічна плита, Галич XII ст.

Керамічна плита, Галич XII ст.

II. Історичні відомості

V. Козацько-Гетьманські часи

- ❖ Українська кераміка і порцеляна знані дуже широко по Європі та Середньому Сході в XV-XVIII століттях.
- ❖ Українські майстри славилися, і творили багато гончарські заводи.

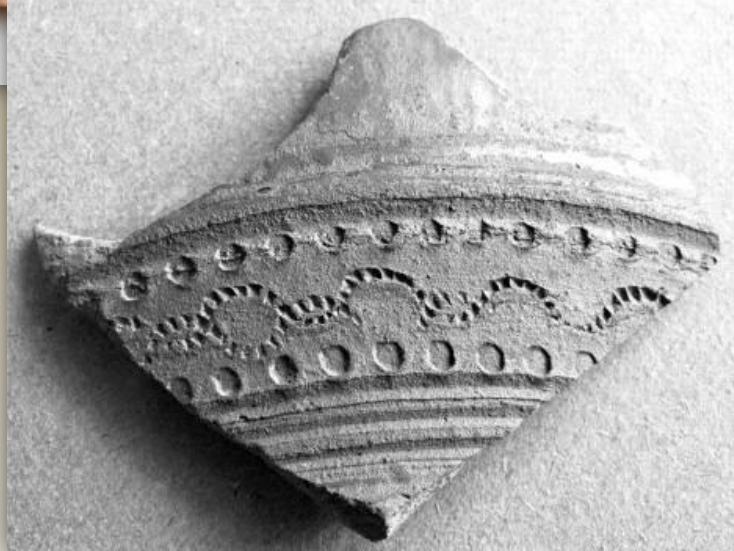

Гальба, XVII ст.

- ❖ Особливо високої якості був рівень техніки та краса кахлів (tiles) українського виробу.

Будинок Дарага, XVIII ст.

XVIII ст.

- Кахлі із дому гет. Івана Мазепи, Батурин, кінець XVIII ст.

- Камін (fireplace) роботи майстра Бобруйка. 18 століття.
- Остерський краєзнавчий музей, Чернігівська область.

➤ Гобеленова зала палацу Кусково, піч з орнаментальними кахлями 18 ст.

II. Історичні відомості

Г. 18-те до 20-те століття

❖ Широкий розвиток фарфорових і фаянсових підприємств в Україні.

❖ Заводи особливо розвинені на Волині, в Києві, в Чернігові та в Житомирі.

- Супова ваза від чайно-столового сервізу. Поч. XIX ст. Корецький фарфоровий завод (1784–1831) м. Корець, Волинська губ.

- **Кашпо. Кін. ХІХ ст. (?)**
Городницький
фарфоровий завод
(засн. 1807 р.)
м. Городниця,
Волинська губ.

➤ Декоративні вази. Сер. XIX ст. Волокитинський фарфоровий завод (1839–1861) с. Волокитине, Чернігівська губ.

➤ **Ваза. Перша третина XIX ст.**

Києво-Межигірська фаянсова фабрика (1798–1877)

➤ **Предмети столового посуду. Сер. XIX ст.**
Києво-Межигірська фаянсова фабрика (1798–1877)

III. Сучасна народна кераміка

- ❖ В Україні, по нунішний день виробляється високої якості керамічні вироби та мистецтво.
- ❖ Проте найкраща кераміка розвивалася і даліше розвивається там де є добра на кераміку глина.
- ❖ Так по нинішний день знаходимо високий рівень керамічних виробів на Київщині, Полтавщині, Поділлі, Волині та Гуцульщині.

➤ Київщина.

➤ Потавщина.

➤ Потавщина.

➤ Поділля.

➤ Покуття.

➤ **Найславнійші це село Опішня, на Полтавщині.**

➤ Друге з найславніших, це село Косів, на Гуцульщині.

© kosivilbran

IV. Регіональні традиції

Мотиви

- ❖ На східних і центральних землях України орнаментация переважно рослинних мотивів (квіти, листки дерев, виноград, колоски пшениці).

- ❖ На західних землях України переважають геометричні орнаменти (безконечники, ламані та хвилясті лінії).

- ❖ Гуцульські взори мішають геометричні з рослинними та тваринними (птахи, леви, кози, серни, люди, і так далі) орнаентами.

IV. Регіональні традиції

Кольори

- ❖ На землях Наддніпрянщини переважно вживаються зелену, білу, чорну і темно коричневу/брунатну фарби на червоно-брунатному тлі (background).

- ❖ Кераміка Полтавщини і села Опішня розмальована лискучою (glossy) чорною і яскраво брунатними (brown) кольорами

- ❖ Гуцульська кераміка виконується у червоно-бронзовому, зеленому та жовтому кольорах.

- ❖ На Поліссі та Волині, переважно зустрічається однобарвова (mono-colored) кераміка.
- ❖ Характеристично це сірі чи чорні кольори.

